

ОСНОВНІ СТУПЕНІ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ США

*ЛУЦЕНКО О.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ, ПОЛИВАНА Л.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Інтеграційні процеси, що відбуваються у світовому співтоваристві у всіх сферах людської діяльності, торкнулися і системи вищої освіти України. В даний час формується єдиний світовий освітній простір, що виражається, перш за все в координації освітніх стандартів, навчальних планів, підходів до підготовки у вищих різних країн. Такі масштабні зміни в системі української вищої освіти, яка переживає модернізацію відповідно до вимог Болонського процесу, зумовляють необхідність аналізу зарубіжних моделей реформування вищої школи, зокрема, у вищій освіті США, як світового лідера у зазначеній галузі, а досвід підготовки кваліфікованих кадрів американськими ВНЗ в сучасних умовах становить особливий інтерес для України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Природно, що високий рівень якості освіти, який забезпечують вищі навчальні заклади США, викликає значний інтерес зарубіжних і вітчизняних науковців і знаходиться у центрі їх уваги. Альтернативна світа в США досліджувалась багатьма вченими такими як: В. Мерживська [1], Р. Сундук [2], І. Тітаренко [3]. Питанням загальноісторичного розвитку системи вищої освіти США присвячені розробки В. Джеймса [4], та ін. Основні тенденції розвитку вищої освіти США в сучасних умовах висвітлено в дослідженнях Е. Каверіної [5], В. Кудіної, Н. Ничкало [6]. Проблеми підвищення якості освіти у США розглянуто у роботах А.Варламової [7], О. Калініної [8]. Деякі переваги американської освіти відображені на сайтах Гарвардського, Іллінойського, Колумбійського та ін. університетів [9]. Сучасний стан галузі освіти в США досліджують О. Тарасова [10] та Інтернет-ресурси [11]. Проте, поза увагою дослідників залишились невирішеними питання визначення потенційних можливостей використання ідей американського досвіду в розвитку системи управління якістю вищої освіти в Україні.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз основних ступенів сучасної американської системи освіти, висвітлення особливостей їх навчання та виокремлення тенденцій, що заслуговують на адаптацію в освітньому просторі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Освіта стало невід'ємною частиною всього людства. Суспільства, які інвестують величезні кошти на освіту, перебувають на передніх сходах розвитку. Сьогодні вища освіта перебуває на етапі важливих трансформацій, фундаментального переосмислення ставлення коледжів і університетів до широкої громадськості. Ці трансформації набувають глобального характеру, оскільки університети в усьому світі намагаються переосмислити свою сутність і перейти на новий рівень, який дасть їм можливість бути активними учасниками сучасної економіки, заснованої на знаннях.

Найбільш вживаною в світі є англо-американська модель освіти. Розглянемо її основні ступені.

Дошкільне виховання здійснюється в дитячих яслах (до 3 років) і садках (від 3 до 5 років). Система дошкільних закладів включає приватні, державні та кооперативні установи, що суттєво відрізняються між собою метою, організацією та програмою діяльності. Провідною метою закладів дошкільного виховання є підготовка до школи.

Шкільне навчання починається з 6-7 років, залежно від штату, і здійснюється у дванадцятирічній загальноосвітній школі, що має таку структуру: початкова школа (elementary school 1-6 класи), неповна (молодша) середня школа (secondary school 7-9 класи), старша середня школа (high school 10-12 класи), тобто діє схема «6+ 3+3». У деяких штатах (малонаселених) існує структура «6+6», тобто початкова та об'єднана середня школа, або «8+4».

В країні існують державні і приватні загальноосвітні школи. Метою таких шкіл є формування різнобічної розвиненої особистості.

З молодшої середньої школи починається диференціація навчання згідно з рівнем здібностей та бажанням учнів. У 9 класі, крім обов'язкових предметів (рідна мова, історія, математика, біологія, географія, предмети естетичного циклу, фізичне виховання, гігієна, праця), вводиться значна кількість предметів за вибором (елективних курсів), які дозволяють обрати певний профіль навчання у старшій середній школі. Диференціація змісту освіти посилюється ще й тим, що більшість обов'язкових предметів викладається за програмами різних рівнів складності.

Старша середня школа являє собою установу, в якій навчання здійснюється за трьома основними профілями: академічним, загальним та виробничим (трудовим). Навчання на академічному профілі є підготовкою до вступу у вищий навчальний заклад і здійснюється за збагаченими ускладненими програмами. Залежно від

подальшого професійного вибору школяра навчання може мати гуманітарну, суспільствознавчу, природничу або іншу орієнтацію. Загальний профіль орієнтує учнів до вступу у середні навчальні заклади, а виробничий - пов'язаний із здобуттям певної спеціальності.

У зміст навчання входять обов'язкові предмети (рідна мова та література, суспільствознавчі науки, математика, природничі науки, комп'ютерна грамотність) і предмети за вільним вибором учнів (елективні). Введення нових елективних предметів здійснюється спочатку на рівні кількох шкіл, а потім влада штату приймає рішення про доцільність їх запровадження

Перший ступінь вищої освіти – бакалаврат (bachelor), або «Undeground degree», який можна отримати, навчаючись в університеті або в коледжі вищої освіти при університетах. У багатьох країнах слово «коледж» означає середній навчальний заклад, який сильно відрізняється від університету. У США поняття коледжу і університету дуже близькі. Часто коледжі і університети позначаються як «школи». Загалом, і коледжі, і університети в США є чотирирічними навчальними закладами, які пропонують широко відомий диплом про вищу освіту, ступінь бакалавра наук або мистецтв.

Також є дворічні навчальні коледжі (community colleges, junior colleges), які пропонують ступінь «Associate degree». Багато іноземних студентів в США вибирають цей тип навчальних закладів, а потім переводяться в чотирирічні коледжі або університети з метою отримання ступеня бакалавра.

Незважаючи на те, що в розмовній мові учбові заклади називають «коледж», відмінність між їх типами все-таки існує. Як правило, коледж - це маленький навчальний заклад, спрямований на академічну підготовку. Університети ж більше схильні до науково-дослідницької роботи і пропонують більш високий рівень навчання після отримання ступеня бакалавра, результатом якого є ступінь магістра або доктора. Також коледжами називають навчальні заклади, що входять до складу великих університетів.

Слід відзначити, що в США є коледжі вищої освіти і коледжі професійно-технічної освіти, які пропонують робочі спеціальності. Студент, який закінчив коледж вищої освіти з дипломом бакалавра, може вступати вчитися в університет на курси магістратури. Дипломи бакалавра в університеті і коледжі вважаються рівними. Дипломний курс, після закінчення якого студенти отримують ступінь бакалавра, триває в середньому 4 роки. За весь період навчання потрібно освоїти близько 30 предметів, кожен з яких викладається протягом семестру. 3

третього курсу починається поглиблене вивчення ряду предметів, безпосередньо пов'язаних з майбутньою професією. Завдяки можливості студентів «самостійно» вибирати курси, американська освітня система дозволяє готувати найрізкісніших фахівців. Також іноземні студенти можуть продовжити післядипломну освіту - отримання докторського ступеня. Не менш популярною є отримання другої вищої освіти в США, якою безумовно є бізнес-навчання. Сьогодні в країні зосереджено близько 60% провідних бізнес-шкіл світу. Після закінчення бакалаврату 85-90% студентів відправляються працювати на виробництво, інші 10-15% залишаються продовжувати навчання в магістратурі.

Демократичність системи вищої освіти розкривається і під час вступу абітурієнтів до університетів. Наприклад, абітурієнт може надіслати документи на вступ одночасно до 10 університетів, внаслідок того, що вступних іспитів до університетів, можна сказати, не існує. Абітурієнт представляє сертифікат тестових іспитів вищої школи по системах SAT або АКТ, які складають при закінченні 12 класу школи. Даний сертифікат є єдиним іспитом для школи і для університету. Причому іспити складаються тільки з 3-4 предметів (математика, біологія, хімія, граматики англійської мови), які вивчають протягом останніх 3-х років навчання в школі. Сертифікати SAT або АКТ можна отримати, під час складання іспитів в школах, в спеціальних центрах та в самих університетах. Іноземні студенти з країн СНГ можуть обрати один із двох варіантів: по перше, вступити на підготовчі курси в США, які дозволяють за рік підготовчої програми пройти практично весь обсяг першого курсу, і після закінчення перейти на другий курс бакалавра. По – друге, за відсутності атестату про закінчення школи, можна поступити в американську школу і навчатися протягом 1-2-років. Наявність американського атестата з гарними оцінками буде перепусткою в університетське життя. Окрім цього, слід впевнено знати англійську мову і мати сертифікат TOEFL (IELTS).

Абітурієнт при розісланні декількох заявок повинен заплатити кожному університету за розгляд документів 20 доларів. У разі якщо прийде кілька позитивних відповідей абітурієнт вибирає один університет для навчання. Вузи поділяються на приватні і державні. Перші відрізняються невеликим розміром, найвищими стандартами освіти і ціною навчання. Окрім спонсорських пожертвувань, плата за навчання є одним з основних джерел доходу приватних університетів. Державні вузи фінансуються за рахунок штату, в якому вони

знаходяться. Вартість навчання в них є значно нижчою, ніж в приватних. Крім цього навчання для громадян даного штату коштує дешевше, ніж для інших американців та іноземних студентів. Навчання починається на початку осені, але перед цим абітурієнт і студент кожного курсу навчання повинен пройти курси орієнтації або ознайомлення з університетом протягом одного місяця і вибором предметів навчання (orientation course). Кожен університет вибирає абітурієнта за кількістю встановлених для цього університету балів у сертифікаті вищої школи. Слід підкреслити, що в середньому у семестр студенти вивчають 5-6 предметів, тобто має місце термін «вузькоспеціалізована вища освіта». Окрім предметів, які стосуються обраної спеціальності, існують громадські предмети, так звані університетські вимоги. В основному, всі зусилля спрямовані на лекційні та лабораторні-практичні заняття по предметах, крім цього вивчають в обов'язковому порядку комп'ютерні програми. В американських університетах використовують четвертинну або семестрову систему поділу річного навчання, якщо використовують четвертинну, то в році застосовують 4 чверті, якщо семестр, то тільки два семестри. В цілому у році 32 навчальних тижні, крім цього 4 тижні виділяють на складання іспитів по двох семестрах, і додатково близько 4 тижні виділяється щороку для курсів орієнтації. Таким чином, студент навчається в рік приблизно 285 днів, а решта - для проведення канікул. Предмети в університетах діляться на обов'язкові та елективні, однак, слід враховувати, що існує план щодо виконання кількості вибіркових предметів. Для навчання використовують 5-ти денний тиждень для того, щоб студенти могли працювати у вільний від навчання час і знаходити додаткові заробітки для оплати за навчання. Кожен університет створює для своїх студентів робочі місця в основному в сфері обслуговування в будівлях університету або в студентському містечку. Значна увага приділяється самостійній роботі студентів і роботі у бібліотеці. Куратор курсу «tutor» допомагає студентам вибрати основні навчальні предмети навчання, окремо для кожного курсу. Також велика увага приділяється навчальним практикам студентів «internship», при цьому куратор стежить, щоб бакалавр проходив практику в відомих фірмах і організаціях. У разі, що якщо студент добре зарекомендував себе під час проходження практики, то організація може взяти на себе частину витрат на відшкодування навчання цього студента, враховуючи, що в майбутньому цей студент залишиться працювати в цій організації.

Другий ступінь вищої освіти – це навчання в магістратурі

(Magister science). Слід зазначити, що після закінчення магістратури «graduate student» обов'язково залишається навчатися в аспірантуру (postgraduate).

Магістр більше працює самостійно або з прикріпленим керівником, який може бути викладачем з науковим ступенем або аспірантом, який готується до захисту дисертації. Магістр протягом першого року навчання повинен ознайомитися із світовою літературою, а двох інших - із структурою дисертації, методикою проведення наукової роботи і оволодіти основами наукових досліджень. Магістр, як і бакалавр, повинен обов'язково набрати певну кількість кредитних годин. По кожному студенту окремо підраховується середня кількість балів з усіх предметів. Магістр і бакалавр проходять навчальні практики «internship», які проводяться в наукових центрах. Цікаво відзначити, що викладач, який працює в університеті повинен обов'язково займатися науковою роботою, і для виконання цієї вимоги викладачі рекомендують обдарованим бакалаврам йти навчатись на магістра. Під час написання дипломної роботи, магістр фактично знає тему кандидатської дисертації. Це також показує ступінь безперервності освіти в англо-американській системі освіти. Кожен магістр має окремий робочий кабінет і вільний доступ до наукової лабораторії. Таким чином, магістр протягом двох років поступово перетворюється в робочому розумінні на аспіранта.

Аспірантура («post graduate» або Ph.D рівень), розрахована на 3-х річний термін навчання. Зазвичай аспірант продовжує розпочату під час магістратури наукову роботу і захищає дисертацію, отримує вчений ступінь кандидата наук «Doctor of Philosophy» або Ph.D. Слід зауважити, що окремого диплома доцента або старшого наукового співробітника не видається, також і не проводиться захист докторської дисертації для отримання професорської посади. Посада професора присуджується кандидату наук, за їхньою термінологією «Doctor» без захисту додаткової дисертації але за умови видання певної кількості наукових робіт і випуску аспірантів. Проте не всі після отримання наукового ступеня Ph.D. працюють на посаді професора, більшість працюють на різні корпорації. Викладач має в рік 3 навчальні курси, це приблизно від 90 до 120 лекцій, які проводяться зазвичай з технічними засобами навчання. Зазвичай лекція триває 90 хв. і студенти повністю встигають ознайомитися з навчальними питаннями.

Загальновідомо, що у США щорічно приїжджають більше 500 000 студентів з усього світу щоб отримати якісну вищу освіту,

опанувати спеціальностями, найбільш затребуваним на світовому ринку праці, зокрема різноманітними бізнес-професіями та технологіями, отримати дипломи, які відкривають перед випускниками відмінні кар'єрні перспективи.

Якщо ж розглядати в цілому систему вищої освіти США, то не можна не відзначити її найвищий рівень. Так, у США діє понад 4000 вищих навчальних закладів. 78 американських вузів входять до світового рейтингу World University Rankings протягом 2014-2016 рр. У Топ-10 університетів США, за даними рейтингу World University Rankings увійшли за останні роки такі: California Institute of Technology (Caltech), Harvard University, Stanford University, Massachusetts Institute of Technology (MIT), Princeton University, University of California, Berkeley, Yale University, University of Chicago, University of California, Los Angeles (UCLA), Columbia University, University of Pennsylvania [11,12].

Вартість вищої освіти в США сильно варіюється і залежить від: самого навчального закладу, штату, де знаходиться університет і конкретного факультету. В середньому, ціна за рік навчання за програмою бакалавра становить 25000-30000 дол. Проте, якщо студент не в змозі оплатити навчання, то банки представляють безвідсотковий кредит терміном від 6 до 15 років після закінчення університету. Вся сума кредиту сплачується після закінчення університету, що полегшує фінансове становище студентів. При встановленні плати за навчання університет поділяє студентів на громадян США, на жителів самого штату і іноземців. Вартість навчання поділяється на оплату за навчання і складає приблизно 5,5 тис. дол. на рік, житло і сервіс – 6 тис. дол., різні витрати, у т.ч. бібліотеку – 3,5 тис. дол., і додаткова оплата для іноземних громадян 15 тис. дол. Міністерство вищої освіти щорічно отримує 11 млрд. дол. від платного навчання іноземних студентів [13]. При цьому Міністерство не ставить за мету уніфікувати навчальні програми, так, наприклад, в США немає єдиного державного стандарту з якої-небудь спеціальності, кожен університет сам розробляє навчальні програми, які природно в основному схожі на програми сусідніх за фахом університетів. Заощаджувати на навчання допомагають стипендіальні програми, які широко поширені у США для студентів-відмінників і учнів, які мають видатні успіхи в спорті або мистецтвах. Університети проводять величезну рекламну роботу по залученню абітурієнтів, тому що серед американських університетів існує конкуренція з цього питання. Кожен університет намагається, як можна більше заробити за рахунок оплати за навчання, а деякі навіть встановлюють обмежений бал.

Більшість викладачів ретельно відбирають із студентів майбутніх аспірантів, тому що за умовами роботи в американських університетах кожен викладач повинен займатися науковими дослідженнями і при цьому, звичайно, впроваджувати наукові досягнення у виробництво. Керівник відділу впровадження «extension service» проводить велику роботу з викладачами, фермерами, з сільськогосподарськими підприємствами і фірмами з питань впровадження новітніх розробок у виробництво. При цьому в США існує величезна кількість науково-інноваційних фірм, а на впровадження наукових розробок щорічно тільки у галузі сільського господарства виділяється 1 млрд. 400 млн. дол., крім цього викладачі мають часткове підвищення зарплати вже після впровадження наукової розробки у виробництво.

Американські університети широко використовують досвід іноземних вчених, яких запрошують працювати протягом зазначеного періоду у США на розвиток американської економіки.

Безумовно, існує безліч переваг навчання у США, до яких слід віднести:

- наявність високих місць у світовому рейтингу, який посідають Університети, коледжі та школи, всебічний процес навчання в світі, необмежений вибір професії та високий попит серед роботодавців;

- значний вибір Інститутів світового класу і першокласний рівень якості освіти, який пропонують висококваліфікований викладацький склад;

- величезна кількість наукових можливостей, пропонованих студентам;

- світове визнання Ступеню або сертифікату коледжу або університету, що видається в обраній вами школі, визнається в тій області, де ви плануєте її застосувати;

- співпраця і з роботодавцями та дослідниками в різних областях науки, навчання та дослідження і промисловості;

- унікальна можливість ознайомитись і спілкуватись із різними народами їх культурою та звичаями;

- можливість використання найсучасніших технологій і обладнання, яке, які користується великим попитом в сучасному світі та дозволяють максимізувати свої можливості й набутти досвіду;

- застосування гнучких наукових програм, завдяки яким можна вибирати час відвідування занять, кількість відвідуваних в семестр або квартал занять, види факультативних занять і т. п., а також які повністю відповідають потребам кожного студента;

– безцінний досвід спілкування, навчання і пізнання завдяки представниками інших країн;

– всебічний і глобальний погляд на якість і процес освіти для відповідності новим напрямкам.

Висновки. Справедливим буде твердження про те, що система освіти США – це сукупність навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців до професійної діяльності за всіма напрямками на базі середньої освіти. Системі вищої освіти США притаманні певні характеристики, одна з яких – самостійність вищих навчальних закладів, що виявляється у підходах до формування їх організаційної структури, визначення мети діяльності та розробки навчальних планів підготовки і робочих навчальних програм дисциплін. Проте під час обміну досвідом ми не повинні сліпо копіювати ступені і методики, які використовують в освіті США. Необхідна їх адаптація до умов нашої країни з точки зору традицій освітянської системи.

Література.

1. Мерджисвська В. Про альтернативну освіту [Електронний ресурс] / В. Мерджисвська // Українська правда життя. – Режим доступу: <http://life.pravda.com.ua/columns/2013/11/22>.

2. Сундук Р. Типи альтернативних шкіл у США [Електронний ресурс] / Р. Сундук // Порівняльно-педагогічна студія. – 2010. – № 1-2. – Режим доступу: http://library.udpu.org.ua/library_files/poriv_ped_stydii/2010/2010_1_8.pdf.

3. Титаренко І. Розвиток ідеї альтернативної освіти в історії американської педагогічної думки / І. Титаренко // Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка. – 2013. – № 11 (270). – Ч. II. – С. 44-50.

4. Джеймс В. Історія американської освіти. Школа, суспільство і загальний добробут [Електронний ресурс] / В. Джеймс. – Режим доступу: <http://wilsoncenter.org/sites/default/>

5. Каверина Э.Ю. Тенденции развития высшего образования США: дис. ... канд. экон. наук : 08.00.14 / Элина Юрьевна Каверина. – М., 2007. – 246 с.

6. Ничкало Н.Ф. Професійна освіта в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз: [монографія] / За ред. Н.Г. Ничкало, В.О. Кудіна. – Черкаси : Вибір, 2002. – 322 с.

7. Варламова А.И. Решение проблемы повышения качества образования в США / А.И. Варламова // Экономика образования. – 2014. – С. 118-125.

8. Калініна О. Система управління якістю освіти у ВНЗ США: дис. ... канд. екон. наук: 08.0014 [Електронний ресурс] / О. Калініна. – Режим доступу: <http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2015>.

9. Высшее образование в университетах и колледжах США // [Электронный ресурс]. – 2010. – Режим доступа: <http://globaldialog.ru/countries/universities/usa/>.

10. Тарасова О. Вища освіта в США: сучасний стан та пріоритети розвитку [Електронний ресурс] // О. Тарасова. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis-64exe>.

11. American Association of the State Colleges and universities. – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www/aascu.org>.

12. American Council of Education [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.acenet.edu/>

13. U.S. Department of Education, A Test of Leadership: Charting the future of the U.S. Higher education. Washington D.C., 2015. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.ed.gov/about/bdcomm/list/hiedfuture/index.html>.

References.

1. Merzhievskaya V. (2013). Pro alternativnu osvitu [About alternative education]. *Ukrayinska pravda zhitтя – Ukrainian Pravda life*. Retrieved from <http://life.pavda.com.ua/columns/2013/11/22> [in Ukrainian].

2. Sunduk R. (2010). Tipi alternativnih shkil u SSHA [Types of alternative schools in the United States]. *Porivnyalno-pedagogichna studiya – Comparative pedagogical Studio*, No 1-2 Retrieved from http://library.udpu.org.ua/library_files/poriv_ped_stydii/2010/2010_1_8.pdf [in Ukrainian].

3. Titarenko I. (2013). Rozvitok ideyi alternativnoyi osviti v istoriyi amerikanskoyi pedagogichnoyi dumki [The development of the idea of alternative education in the history of American educational thought]. *Visnyk LNU im. T. Shevchenka – Visnyk LNU named after T. Shevchenko*, No 11 (270), part II, pp. 44-50 [in Ukrainian].

4. Dzheymys V. Istoriya amerikanskoyi osviti. Shkola, suspilstvo i zagalnyi dobrobut [History of American education. School, society, and the General welfare]. (n.d.). Retrieved from <http://wilsoncenter.org/sites/default/> [in Ukrainian]

5. Kaverina E.Yu. (2007). Tendentsii razvitiya vysshego obrazovaniya SSHa [Trends in the development of higher education in the USA]. *Dissertation of candidate of economic Sciences*. Moscow, p. 246 [in Russian].

6. Nichkalo N.F., and Kudin V.O. (Eds.). (2002). *Profesijna osvita v zarubizhnih krajinah: porivnyalniy analiz [Vocational education in foreign countries: comparative analysis]*. Cherkassy: Vibir, p. 322 [in Ukrainian].

7. Varlamova A.I. (2014). Reshenie problemy povysheniya kachestva obrazovaniya v SShA [The solution to the problem of improving the quality of education in the United States]. *Jekonomika obrazovaniya – Economics of education*, pp. 118-125 [in Russian].

8. Kalinina O. (2015). Sistema upravlinnya yakistyu osviti u VNZ SShA [The quality management system of education in U.S. universities]. *Dissertation of candidate of economic Sciences*. Retrieved from <http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads2015> [in Ukrainian].

9. Vysshee obrazovanie v universitetah i kolledzhah SShA [Higher education in universities and colleges USA]. (2010). *globdialog.ru* Retrieved from <http://globdialog.ru/countries/universities/usa/> [in Russian].

10. Tarasova O. Vishcha osvita v SShA: suchasniy stan ta prioriteti rozvitku [Higher education in the United States: current status and development priorities]. (n.d.). *irbis-nbuv.gov.ua* Rezhim dostupu: <http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis-64exe> [in Ukrainian].

11. American Association of the State Colleges and universities. – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www/aascu.org> [in English].

12. American Council of Education [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.acenet.edu/> [in English]

13. U.S. Department of Education, A Test of Leadership: Charting the future of the U.S. Higher education. Washington D.C., 2015. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.ed.gov/about/bdcomm/list/hiedfuture/index.html> [in English].

Анотація.

Луценко О.А., Поливана Л.А. Основні ступені освітньої системи США.

У статті проаналізовано основні ступені освітньої системи США і структура вищої освіти. Охарактеризовано академічні ступені, які отримують випускники після закінчення вищого навчального закладу. Висвітлено сутність навчального процесу в США і особливості американської системи освіти. Зазначено, що це актуально для України, яка переживає модернізацію освіти відповідно до вимог Болонського процесу. Підкреслено престиж американської освіти, і встановлено, що більшість університетів входять у ТОП-10 за даними світового рейтингу. Ідея безперервності освіти функціонує в системі освіти, коли магістр фактично обрав тему наукової роботи і має достатньо навиків для

проведення наукових досліджень. З'ясовано переваги американської системи освіти, які заслуговують на адаптацію та використання в освітньому просторі України.

Ключові слова: освітня система, вища освіта, навчальний процес, Болонський процес, наукові дослідження.

Аннотація.

Луценко Е.А., Поливаная Л.А. Основные ступени образовательной системы США.

В статье проанализированы основные ступени образовательной системы США и структура высшего образования. Охарактеризованы академические ступени, получаемые выпускниками после окончания высшего учебного заведения. Раскрыта сущность учебного процесса в США и особенности американской системы образования. Отмечено, что это актуально для Украины, переживающей модернизацию образования согласно требованиям Болонского процесса. Подчеркнуто престиж американского образования, и отмечено, что большинство университетов входят в ТОП-10 по данным мирового рейтинга. Идея непрерывности образования полностью функционирует, когда магистр уже фактически знает тему своей научной диссертации и имеет навыки проведения научных исследований. Положительно и то, что высшее образование узкоспециализированное, студенты изучают определенные предметы, а не множество общественных. Выявлены преимущества высшего образования в США, заслуживающие адаптации и использования в образовательном пространстве Украины.

Ключевые слова: образовательная система, высшее образование, учебный процесс, Болонский процесс, научные исследования.

Abstract.

Lutsenko O.A., Poluvana L.A. The main stages and requirements of the U.S. education system.

The main level of the educational system the US has been analyzed. Academic degrees of economists after graduation from universities have been characterized. The essence of studying process in USA and American's education system particularities has been described. It is noted that it is important for Ukraine, which is experiencing the modernization of education according to the Bologna Process requirements. It emphasized the prestige of American education, and noted that most of the universities included in the Top-10 according to the world rankings. The authors conclude that the continuous type of education can functioning well because students who choose to go straight from receiving their undergraduate degree to graduate school are well prepared in research methods and have a clear idea of their major area of study. Graduate schools in the United States contain a specialized program with courses structured specifically for each major. Positive aspects of higher education in the USA that are worth adaptation and usage in the education field of Ukraine have been determined.

Key words: educational system, higher education, educational process, Bologna process, research.